

L'Euphorbia taurinensis All. (E. graeca Boiss. et Sprun.) a Cabrera

per

PERE PALAU I FERRER

Conservador de l'Herbari Balear, Col·legi d'Apotecaris de Palma de Mallorca

Amb el daler que hom va a la recerca de novetats i curiositats! Vaig a Cabrera amb relativa freqüència: un parell de vegades cada any des de 1947. I tinc el projecte de seguir anant-hi, una volta a l'any, almenys mentre hi trobi plantes, vulgars o no, no incloses al catàleg de la flora caprarienca que, amb bona fortuna, inicià MARCOS i jo continuo amb el màxim entusiasme.

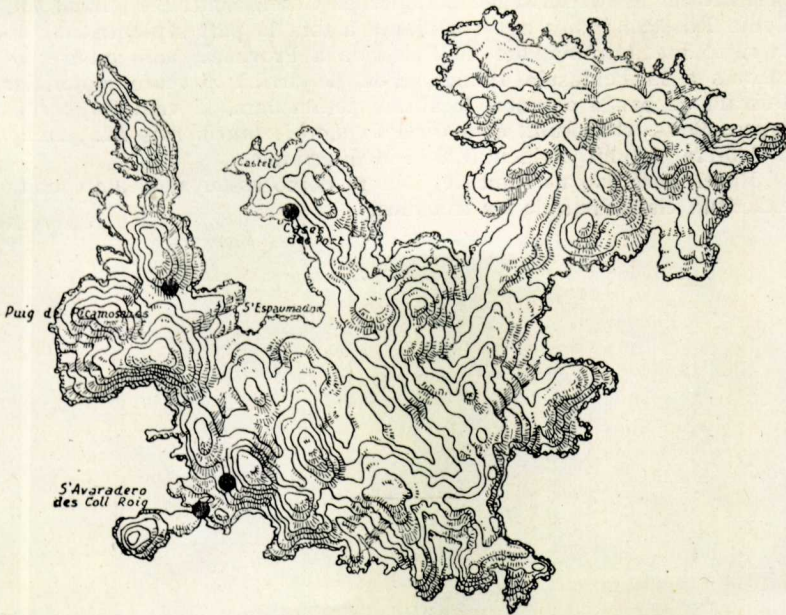
Són bastantes les curiositats trobades, sovint de no gens escàs valor geogràfic. Però resulta desesperant que gairebé sempre hom s'hagi d'acontentar amb un sol exemplar. Així m'esdevingué amb l'*Ophrys lutea*, l'*Orchis simia*, la *Succowia balearica* i d'altres, i, igualment, d'antuvi, amb la troballa més interessant, l'*Euphorbia taurinensis*.

Mai no havia vist semblant eufòrbia. No la vaig poder trobar en la migrada literatura botànica que tinc al meu abast, i, tenint-la per nova, la dedicava a l'amic FONT i QUER amb el nom d'*Euphorbia Pii-Fonti*.

Va ésser el 28 de maig de 1948. Pujava per la nova carretera militar que du al cim del Puig de Picamosques, el cim més enlairat de Cabrera, a 172 metres d'altitud. En ésser unes 300 passes més enllà de «s'Espaumador» em vaig acotar a collir una planteta que es feia entre el pedruscall, al mig del camí, i dissimulada amb ella m'eixí un exemplar de l'eufòrbia. Ben inútilment vaig fer la més acurada recerca, fins a 100 metres amunt i avall i pels costats. Res; ni un exemplar més. Però el dia 4 de juny següent la vaig retrobar al peu del Turó del Castell, a les esclotxes d'unes roques planes, a pocs metres de la caseta del Correu, a no més d'uns 4 metres d'altitud. Tres exemplars més, bastant magres. La vaig remetre a FONT i QUER, seca i no pas bona mostra, qui, d'antuvi, restà intrigat com jo mateix. Tant ell com jo sembràrem les poques sements que poguérem obtenir. No reeixírem; no en germinà ni una. Pel setembre següent vaig tornar a Cabrera expressament a recercar la curiosa espècie; un fracàs. Al camí de Picamosques no n'hi havia ni rastre, i al peu del

Turó del Castell un sol exemplar, encara més magre que els trobats al juny.

Enguany he estat més afortunat. Arribava a Cabrera el 17 de maig a migdia i a les tres de la tarda ja era al camí de Picamosques, a l'indret de la primera troballa. Una hora més tard ja en tenia una vintena d'exemplars, collits al desmunt de la carretera i a les roques

Situació de les quatre localitats de l'*Euphorbia taurinensis* a l'illa de Cabrera

immediates, a dintre de la garriga, a una altitud aproximada de 60 metres. No la vaig trobar al Turó del Castell; ja no confiava de veure'n més.

El dia 19 vaig baixar a «s'Avaradero» fora de camí, pel fons del barranquet que hi baixa des del Coll Roig, per si hi trobava alguna cosa no vista a la garriga cercant pels recons humits. Dolentíssima baixada; però en ésser ja molt avall no me'n vaig pas penedir. A cosa d'uns cent o cent-cinquanta metres de la mar, a les roques de l'esquerra, vaig trobar-li un nombre regular d'exemplars, cosa d'una dotzena, a uns 6-8 metres d'altitud; i, minuts després, encara n'arreplegava mitja dotzena més a les roques de la vora de la petita cova de «s'Avaradero» (uns 3 metres d'altitud).

Aquest cop sí, ben acuradament, perquè li arribessin tendres, vaig enviar bones i nombroses mostres a l'amic FONT i QUER, que, ben

aviat, em donà el diagnòstic exacte: *Euphorbia graeca* Boiss. et Sprun., determinació confirmada després per la doctora Lydia RÖSSLER, de la Universitat de Graz, especialista en eufòrbies, autora justament d'un treball sobre la susdita espècie, a qui dec la sinonímia que encapçala aquesta nota.

En la carta de dispersió de l'*Euphorbia taurinensis* All. (vegeu «Zur Kenntnis von *E. taurinensis* All. sensu amplo», publicat als Berichte der Schweizerischen Botanischen Gesellschaft, 1946, Band 56), Lydia RÖSSLER indica aquesta planta a tota la part septentrional de la regió mediterrània, des de Palestina a Provença, amb quatre localitats a la Península Ibèrica, d'on no arribà a veure materials. Deixant de banda aquestes localitats peninsulars, la vera *Euphorbia graeca* Boiss. et Sprun., és a dir l'*Euphorbia taurinensis* All., ateny a Cabrera el límit occidental a la Mediterrània.

En el petit mapa adjunt de Cabrera deixo assenyalats amb molta exactitud els indrets de les troballes.
